

Εισαγωγή στη Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία

Μάθημα 2^ο: Ο ύστερος ευρωπαϊκός αποικισμός και τα
όρια εξάπλωσής του

Γιώργος Μαργαρίτης, Καθηγητής
Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, ΑΠΘ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μάθημα 2^ο

Ο ύστερος ευρωπαϊκός αποικισμός και τα όρια εξάπλωσής του

Περιεχόμενα ενότητας

1. Διανομή οφελών αποικιοποίησης.
2. Τα όρια της ευρωπαϊκής αποικιακής εξάπλωσης.
3. Μη ευρωπαϊκές ανταγωνιστικές αποικιακές δυνάμεις.
4. Η Κίνα θέτει τα όρια της αποικιακής εξάπλωσης.
5. Άλλοι λόγοι ανησυχίας για το ευρωπαϊκό σύστημα δυνάμεων.
6. Ο όρος αυτοκρατορία.

Σκοποί ενότητας

- Η κατανομή του πλούτου της αποικιοποίησης.
- Εμβάθυνση στις εστίες αντίστασης στην αποικιακή εξάπλωση:
 - Ισλάμ και σουδανική εμπλοκή,
 - Κίνα και ο πόλεμος των Μπόξερς.
- Η ανταγωνιστική αποικιακή εξάπλωση της ΗΠΑ και της Ιαπωνίας.
- Η διαπίστωση των ορίων της ευρωπαϊκής εξάπλωσης στην Κίνα.
- Ανάδειξη των προκλήσεων της ευρωπαϊκής κυριαρχίας: Ευρωπαϊκοί ανταγωνισμοί, ναυτικοί ανταγωνισμοί, εκμετάλλευση του γκουανό, ζητήματα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.
- Προσδιορισμός του όρου αυτοκρατορία.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1^η ενότητα

Διανομή οφελών αποικιοποίησης

Οφέλη αποικιοποίησης

- Δημιουργία ευρωπαϊκών ισχυρών καπιταλιστικών οίκων.
- Κατανομή οφελών στα ευρωπαϊκά κράτη. Ανταγωνισμός των κρατών.
- Διάχυση των κερδών στις ευρωπαϊκές κοινωνίες μέσω του ευρωπαϊκού πολιτικού συστήματος.
- Παράδειγμα για τα 1889.

1880 – 1913, Μπέλ Επόκ

- Παρίσι, 1889.
- Ολοκλήρωση της ανέγερσης του Πύργου Άιφελ.
- Η Γαλλία γιόρταζε:
 - 100 χρόνια από την Γαλλική Επανάσταση, από την άνοδο της αστικής τάξης.
 - Αποικιοποίηση της Ινδοκίνας.
 - Παγκόσμια έκθεση εμπορίου.

Ανάδυση Σοσιαλδημοκρατίας, 1889

- Παράλληλα έχουμε στην Ευρώπη την ανάδειξη της εργατικής τάξης.
- 1889, ίδρυση της 2^{ης} Σοσιαλιστικής Διεθνούς.
 - Ίδρυση σοσιαλδημοκρατίας. Συμπληρώνει την πάλη των τάξεων με την λέξη Πρόοδος.
 - Αίτημα δίκαιης κατανομής του πλούτου από την νέα γεωπολιτική και οικονομική διάρθρωση του κόσμου.
 - Εργατική νομοθεσία.
 - Βελτίωση όρων διαβίωσης της εργατικής τάξης.
 - Γέννηση ευρωπαϊκής πεποίθησης. «Πυγμαλίωνα» του Bernard Shaw. Πεμπτουσία της σοσιαλδημοκρατίας.
 - Συμμετοχή όλων των Ευρωπαίων, σε μικρό ή μεγάλο βαθμό, σε οφέλη αποικιοποίησης.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

2^η Ενότητα

Τα όρια της ευρωπαϊκής αποικιακής εξάπλωσης

Πλήθος αντιστάσεων απέναντι στον ύστερο ευρωπαϊκό αποικισμό

- Ο ύστερος ευρωπαϊκός αποικισμός, δηλαδή η εξόρμηση των ευρωπαϊκών δυνάμεων
 - για την επιβολή του καπιταλιστικού (ευρωπαϊκού) τρόπου οικονομικής λειτουργίας και
 - ταυτόχρονα τρόπου ζωής σε ολόκληρο τον κόσμο
- συνάντησε πλήθος αντιστάσεων.

Καταστολή των παραδοσιακών και αναχρονιστικών κοινωνιών

- Η ανωτερότητα των ευρωπαϊκών όπλων
- σε συνδυασμό με τις οικονομικές, διοικητικές και οργανωτικές δυνατότητες του ευρωπαϊκού συστήματος δυνάμεων,
- αντιμετώπισε εύκολα τις όποιες αντιστάσεις παραδοσιακών και αναχρονιστικών κοινωνιών.
- Εκεί όπου χρειάστηκε ολόκληρες φυλές απλά εξαφανίστηκαν από το προσκήνιο:
 - Χερρέρος (Ναμίμπια, από Γερμανούς),
 - Ασάντι (στη Γκάνα από Βρετανούς) ...

«Ολοκληρωτική» η ευρωπαϊκή εξάπλωση 1/2

- Η ευρωπαϊκή εξάπλωση δεν ήταν απλά
 - στρατιωτική,
 - διοικητική,
 - πολιτιστική:
- ήταν όλα αυτά αλλά και ακόμα περισσότερα.
- Αποσκοπούσε στην ριζική ανάπλαση των χώρου και των κοινωνιών που κατοικούσαν σε αυτόν.

«Ολοκληρωτική» η ευρωπαϊκή εξάπλωση 2/2

- Ήταν, από αυτή την άποψη «ολοκληρωτική».
- Αυτό σήμαινε ότι
- οι περιοχές αυτές περνούσαν κάτω από τον άμεσο έλεγχο και διοίκηση των αποικιακών μητροπόλεων και
- γίνονταν μέρος του ευρωπαϊκού συστήματος δυνάμεων.

Οι αντιστάσεις

- Η ευρωπαϊκή επέλαση συνάντησε στον δρόμο της δύο κυρίως εστίες αντίστασης:
- τον μουσουλμανικό κόσμο και
- την Κίνα.

Το μουσουλμανικό τόξο 1/3

- Το μουσουλμανικό τόξο είχε εκείνη την εποχή, την ίδια σχεδόν γεωγραφική αποτύπωση που και σήμερα έχει.
- Από τις ακτές του Ατλαντικού, απλωνόταν κατά μήκος των δύο πλευρών της ερήμου Σαχάρα (βόρεια και νότια) ως την Ερυθρά Θάλασσα και τον Ινδικό ωκεανό.

Το μουσουλμανικό τόξο 2/3

- Από εκεί απλωνόταν στα Βαλκάνια ως τις παρυφές της κεντρικής Ευρώπης,
- περιλάμβανε τον ευρύτερο οθωμανικό χώρο, την Παλαιστίνη, την Μεσοποταμία και την Αραβική χερσόνησο,
- συνέχιζε στο Ιράν,
- κάλυπτε ένα μεγάλο τμήμα της τότε βρετανικής Ινδίας,
- εισερχόταν μέσα στα εδάφη της Ρωσικής Αυτοκρατορίας,
- περνούσε από την άλλη πλευρά του Ινδικού ωκεανού και
- κυριαρχούσε στο τεράστιο νησιωτικό σύμπλεγμα της Ινδονησίας ως τις προσβάσεις του Ειρηνικού ωκεανού.

Το μουσουλμανικό τόξο 3/3

- Με λίγα λόγια ακολουθούσε στενά τις διαδρομές της ευρωπαϊκής αποικιακής εξάπλωσης.

Το ισλαμικό τόξο σήμερα

- Πηγή: Muslim Distribution, http://www.islam101.com/dawah/muslim_world_map.html.

Η σουδανική εμπλοκή (1882 – 1898)

1/5

- Η ισλαμική αντίδραση στην ευρωπαϊκή εξάπλωση εκδηλώθηκε κυρίως
- στην Αίγυπτο και
- στο Σουδάν,
- χώρες που βρίσκονταν στις παρυφές του οθωμανικού κόσμου.

Η σουδανική εμπλοκή (1882 – 1898)

2/5

- Το 1882 ευρωπαϊκές – κυρίως βρετανικές – δυνάμεις κατέστειλαν ισλαμιστικά κινήματα στην Αίγυπτο και μετέτρεψαν τη χώρα σε Βρετανικό Προτεκτοράτο (αν και υπό οθωμανική κυριαρχία).
- Την ίδια εποχή από την πλευρά της Σομαλίας η ευρωπαϊκή παρουσία προχωρούσε από τις ακτές στο εσωτερικό.
- Η κίνηση των καραβανιών, των προσκυνητών προς και από τη Μέκκα διακόπηκαν, όπως και οι δρόμοι του δουλεμπορίου.

Η σουδανική εμπλοκή (1882 – 1898)

3/5

- Ακολούθησε εκτεταμένη εξέγερση των λαών της περιοχής και τον Ιανουάριο του 1885 καταλήφθηκε το Χαρτούμ και καταλύθηκε η Αιγυπτο – βρετανική κυριαρχία στην περιοχή.
- Ιδρύθηκε το Κράτος του Μαχντί – του Προφήτη – το οποίο και
- απώθησε τις ευρωπαϊκές δυνάμεις έξω από μια διευρυμένη και εξαιρετικά στρατηγική ζώνη.

Η σουδανική εμπλοκή (1882 – 1898)

4/5

- Η αντίδραση των ευρωπαϊκών δυνάμεων καθυστέρησε καθώς οι εξελίξεις έφεραν στο προσκήνιο έντονους ανταγωνισμούς.
- Τελικά ένα Αιγυπτο – βρετανικό εκστρατευτικό σώμα με επικεφαλής τον Κίτσεενερ κατέστρεψε τον στρατό των “Δερβίσηδων” στο Ομντουρμάν (Χαρτούμ), τον Σεπτέμβριο του 1898.

Η σουδανική εμπλοκή (1882 – 1898)

5/5

- Ο ισλαμικός περίγυρος της Ευρώπης κατακτήθηκε χωρίς όμως, όπως τα μετέπειτα γεγονότα απέδειξαν, να υποταχθεί στον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής.

Η Κίνα 1/3

- Στο έσχατο άκρο της ευρωπαϊκής – και ταυτόχρονα καπιταλιστικής – επέκτασης βρισκόταν η Κίνα.

Η Κίνα 2/3

- Η Κίνα
- είχε μακρά παράδοση ενιαίου κράτους και διοίκησης (σχεδόν παράλληλη με την αντίστοιχη πολιτική ιστορία της Ευρώπης καθώς πρωτοσυγκροτήθηκε σε ενιαία πολιτική οντότητα σχεδόν ταυτόχρονα με τη Ρωμαϊκή αντίστοιχη στην Ευρώπη) και
- ιδιαίτερο πολιτισμό και παράδοση.

Η Κίνα 3/3

- Από πλευράς έκτασης – το είδαμε – και από πλευράς πληθυσμού, έδειχνε ως μια ανατολική εκδοχή της ευρωπαϊκής ηπείρου.

Η Κίνα σήμερα

- Πηγή: China, https://commons.wikimedia.org/wiki/Atlas_of_the_People%27s_Republic_of_China#/media/File:China_relief_2001.jpg, Άδεια: Public Domain.

Ο πόλεμος των Μπόξερς 1/4

- Η Κίνα πέτυχε εκεί που το Ισλάμ απέτυχε: στην αναχαίτιση της ευρωπαϊκής εξάπλωσης.
- Τα τελευταία χρόνια του 19ου αιώνα αναπτύχθηκαν στην Κίνα
- έντονα αντι – δυτικά κινήματα με πιο σημαντικό εκείνο που ονομάστηκε από τους δυτικούς
- Κίνημα των Μπόξερς.

Ο πόλεμος των Μπόξερς 2/4

- Το κίνημα αυτό αντιδρούσε στην διείσδυση του ευρωπαϊκού πολιτισμού στην Κίνα (ιεραπόστολοι, σχολεία κλπ.) και
- αμφισβητούσε ευθέως την “ανωτερότητα” του ευρωπαϊκού προτύπου.
- Επρόκειτο για μία καινοφανή και σπάνια τάση για εκείνο τον καιρό.

Ο πόλεμος των Μπόξερς 3/4

- Ταυτόχρονα, με την διπλωματική και στρατιωτική τους επέμβαση στην Κίνα,
- οι ευρωπαϊκές δυνάμεις διαπίστωσαν τα όρια των δυνατοτήτων τους.
- Η χώρα ήταν αχανής και πολυάνθρωπη και
- οι ευρωπαϊκές προσπάθειες δεν μπορούσαν να οδηγήσουν σε “αποικιοποίηση” της.

Ο πόλεμος των Μπόξερς 4/4

- Ο πόλεμος των Μπόξερς, στα 1900, παρά την εμπλοκή σε αυτόν
- του συνόλου των ευρωπαϊκών αποικιακών δυνάμεων αλλά και
- αντίστοιχων από την Ιαπωνία και τις ΗΠΑ,
- κατέληξε, παρά την επικράτηση των ευρωπαϊκών όπλων στην παραδοχή ότι η Κίνα δεν είναι δυνατό να “αποικιοποιηθεί” όπως οι άλλες ζώνες του πλανήτη.

3^η Ενότητα

Μη ευρωπαϊκές ανταγωνιστικές αποικιακές δυνάμεις

Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

- «Ανθρωπιστική επέμβαση» στην Κούβα.
- Ανατίναξη ισπανικού θωρηκτού στο λιμάνι της Κούβας.
- Πόλεμος ΗΠΑ – Ισπανίας.
- Ήττα του ισπανικού στόλου στην Καραϊβική (Κούβα) και τον Ειρηνικό (Μανίλα).
- ΗΠΑ: Διακήρυξη αποικισμού ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθερίας.
- Απόδοση ανεξαρτησίας σε Κούβα και Φιλιππίνες, όμως μέσα σε αμερικάνικο πλαίσιο.

Ιαπωνία

- 1894. Η Ιαπωνία αποστέλλει στρατεύματα στην Κορέα.
- Νίκη επί του κινεζικού αυτοκρατορικού στρατού.
- Ιαπωνία: Αποικιακή δύναμη στην Ασία.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

4^η Ενότητα

Η Κίνα θέτει τα όρια της αποικιακής εξάπλωσης

Χαρακτηριστικά Κίνας

- Συγκροτημένο κράτος από τον 3^ο αι. πΧ.
- Μακρά παράδοση.
- Διοικητική αριστοκρατία.
- Παραδοσιακή λειτουργία.
- Πολυπληθής.
- Γεωγραφικά αχανής.
- 19^{ος} αιώνας: Αρχαϊκή αυτοκρατορία.

Τριβή Ευρωπαίων με την Κίνα

- 16^{ος} αιώνας: Πορτογάλοι κάνουν εμπόριο με Κίνα.
- Από το 1839 οι Ευρωπαίοι εκδήλωναν την παρουσία τους στις ακτές και τους ποταμούς της Κίνας. Αντιμετώπιζαν δυσκολία στην κατάκτησής της.
- Ευρωπαϊκή διείσδυση: στόχος η αλλαγή των πολιτιστικών βάσεων της Κίνας
 - Με τον εκχριστιανισμό και την εκπαίδευση. Ιεραποστολές.
- «Ροκάνισμα» της κινέζικης ακτογραμμής από τις αποικιακές δυνάμεις
 - μέσω του εμπορίου και τις εγκαθίδρυσης στρατιωτικών βάσεων.

Κίνημα των Μποξέρ

- Προσπάθεια περιορισμού της Ρωσικής καθόδου προς την Κινεζική θάλασσα.
- 1898 – 1900, προοδευτική αναχαίτιση της ευρωπαϊκής οικονομικής, πνευματικής, πολιτιστικής διείσδυσης στην Κίνα.
- Εχθρός:
 - οι ιεραποστολές,
 - οι εκχριστιανισθέντες Κινέζοι,
 - τα εμπορικά – βιομηχανικά συμφέροντα των εταιρειών.
- 1900, γενικό ξέσπασμα του κινήματος σε όλη την Κίνα. Ανοιχτή σύγκρουση με ευρωπαϊκούς στρατούς.

Στρατιωτική ήττα κινήματος Αναχαίτιση αποικιοποίησης

- Εξαφάνιση του χριστιανισμού της Κίνας.
- Περιορισμός ιεραποστολών και των εκπαιδευτικών ευρωπαϊκών ιδρυμάτων.
- Αναχαίτιση της πολιτιστικής και οικονομικής διείσδυσης.
- Το σύστημα των ευρωπαϊκών δυνάμεων παρουσιάζει αδυναμία ένταξης της Κίνας στο καπιταλιστικό σύστημα.
- 1911 Δημοκρατική επανάσταση.
- 1949 Μάο τσε Τουνγκ, κομμουνιστική επανάσταση.

Διαπίστωση ορίων της ευρωπαϊκής εξάπλωσης

- Το κίνημα των Μποξέρ
- Αμφισβήτησε την ανωτερότητα των ευρωπαϊκών προτάσεων.
- Θεώρησε τον εαυτό του ίσο ή ανώτερο από τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής.
- «Ο πόλεμος των κόσμων», Γουέλς.

5^η Ενότητα

Άλλοι λόγοι ανησυχίας για το ευρωπαϊκό σύστημα δυνάμεων

Ευρωπαϊκοί Ανταγωνισμοί για την κατανομή των αποικιών

- Επιβουλεύονται η μία ευρωπαϊκή δύναμη την άλλη.
- Αγγλία και Γαλλία: πιο ευχαριστημένες – έλαβαν την μερίδα του λέοντος της αποικιοποίησης.
- Γερμανία – Ιταλία: πιο δυσαρεστημένες.
- Ρωσία: πολύ απασχολημένη για εκφράσει ικανοποίηση ή δυσαρέσκεια.
- Αυστροουγγαρία: προβλήματα εσωτερικής συνοχής – αδιάφορη για την αποικιοποίηση.

Επεισόδιο της Φασόντα

- Δυσαρέσκεια / Ικανοποίηση των Ευρωπαίων κινδυνεύει να εξελιχθεί σε ενδο-ευρωπαϊκή διένεξη.
- Γαλλία κατά κράτους των Δερβίσηδων. Βρετανία κατά του Χαρτούμ. Συνάντηση των δύο εκστρατευτικών σωμάτων στην Φασόντα.
- Ζήτησαν το ένα από τα άλλο τα όρια επέκτασή του.
- Αντίκτυπος στην ευρωπαϊκή κοινή γνώμη.
- Διακινδύνευση της ευρωπαϊκής ειρήνης.

1^η Πανευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη της Χάγης

- Αποφάσεις συνδιάσκεψης:
- Διπλωματική επίλυση ευρωπαϊκών ανταγωνισμών για την κατανομή του αποικιακού κόσμου.
- Μη ένοπλη σύγκρουση.
- Μη χρήση συρματοπλέγματος σε λευκούς ανθρώπους.

Πόλεμος των Μπόερς, 1899

- Πόλεμος μεταξύ Ευρωπαίων
- Νότια Αφρική, Ευρωπαίοι έποικοι Ολλανδικής και Γερμανικής καταγωγής.
- Αγγλία προσπάθεια υποταγής των δύο αποικιών λόγω των κοιτασμάτων χρυσού.
- Δύσκολος πόλεμος. Διήρκησε ως το 1903.
- Έμπρακτη διάψευση της Συμφωνίας της Χάγης.
- 1^η φορά εγκλείονται λευκοί άνθρωποι σε στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, 1902

- Εκδίκαση υποθέσεων των Ευρωπαϊκών δυνάμεων.
- Διεθνής οργανισμός: Ευρωπαίοι, ΗΠΑ, Κίνα, Ιαπωνία, Ταϋλάνδη, Περσία.

Ναυτικοί ανταγωνισμοί

- 1898, 1^{ος} Ναυτικός Νόμος. Κάιζερ Γερμανίας.
- Ανάπτυξη του Γερμανικού στόλου ανοιχτής θαλάσσης ώστε να φτάσει σε επίπεδο του Βρετανικού και η Γερμανία να μοιραστεί τις θάλασσες.
- Γερμανική αμφισβήτηση του βρετανικού στόλου.
- Αρχή ναυτικού ανταγωνισμού. Αργότερο είναι μία από τις αιτίες του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Το «γκουανό» αιτία προστριβών 1/3

- Στις ερημικές ακτές των ωκεανών, εκεί όπου τα θαλασσινά πουλιά έκτιζαν τις φωλιές τους και άφηναν για χιλιάδες χρόνια τα περιττώματά τους, μεταφέρθηκε ο ανταγωνισμός των ισχυρών δυνάμεων.
- Οι νέες μητροπόλεις χρειάζονταν εργατικά χέρια και ο πληθυσμός τους αυξήθηκε ραγδαία.
- Ριζοσπαστικές αλλαγές χρειάζονταν άμεσα στη γεωργία έτσι ώστε να μπορέσει να ικανοποιήσει τις αυξημένες ανάγκες διατροφής των μεγάλων οικονομικών και βιομηχανικών κέντρων.

Το «γκουανό» αιτία προστριβών 2/3

- Η αναζήτηση λιπασμάτων στη φύση ήταν η μόνη διέξοδος σε εποχές όπου η χημική βιομηχανία δεν είχε ακόμα βρει τον τρόπο αιχμαλωσίας του αζώτου.
- Το «γκουανό», το λίπασμα των πουλιών, πρόσφερε τη λύση.
- Από τις ακτές του Περού ως τις ακτές του Μαρόκου προκάλεσε προστριβές, ανταγωνισμούς, κρίσεις και πολέμους.

Το «γκουανό» αιτία προστριβών 3/3

Πηγή: Collection point, Guano Island, off the coast of Peru, <http://thefreshscent.com/tag/seizure/>.

Άδεια: CC BY-NC-ND 2.5.

Ζητήματα Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

- Οι ευρωπαϊκές Δυνάμεις αποφάσισαν την αποφυγή πολέμου.
- Κρητική Επανάσταση,
- Αρμενικός πόλεμος,
- Μακεδονικό.

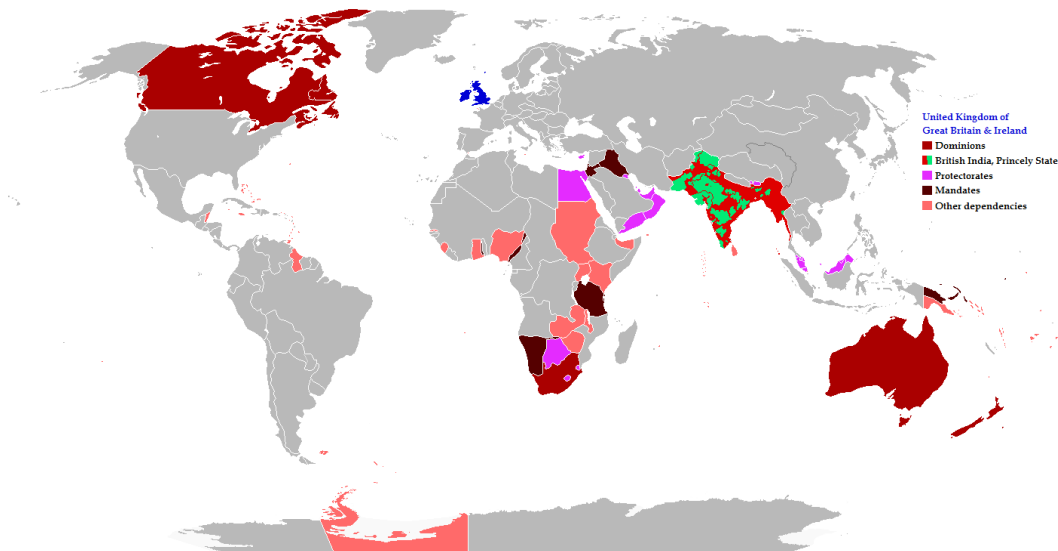

6^η ενότητα

Ο όρος αυτοκρατορία

Βρετανική Αυτοκρατορία 1/2

- Πηγή: British Empire 1919, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:BritishEmpire1919.png> , Άδεια: Public Domain.

Βρετανική Αυτοκρατορία 2/2

- Σχέση πληθυσμού μητρόπολης/αποικιών :
 - 1 προς 7,7.
- Έκταση μητρόπολης/αποικιών :
 - 1 προς 94.
- Ποσοστό Βρετανικής Αυτοκρατορίας στον κόσμο:
 - Έκταση : 20% παγκόσμιας χερσαίας έκτασης
 - Πληθυσμός : 23% παγκόσμιου πληθυσμού.

Βασιλιάς και Αυτοκράτορας

- Για τους Βρετανούς πολίτες υπάρχει Βασιλιάς.
- Για τους κατοίκους των αποικιών της βρετανικής αυτοκρατορίας υπάρχει ο Αυτοκράτορας.
- Οι αποικίες είναι κτήσεις του στέμματος.

Ποσοστό του πληθυσμού της Ευρώπης επί του συνολικού πληθυσμού της Γης

	Κάτοικοι Ευρώπης	Πληθυσμός Γης	
1800	180.000.000	900.000.000	20%
1850	265.000.000	1.200.000.000	22%
1900	390.000.000	1.625.000.000	24%
1925	470.000.000		
1950	515.000.000	2.500.000.000	21%
1975	635.000.000	3.900.000.000	16%
2000	700.000.000	5.600.000.000	12%
2050	προβολή		7%

Ευρωπαϊκά κράτη με αποικίες (1913)

- Μεγάλη Βρετανία,
- Γαλλία,
- Γερμανία,
- Ιταλία,
- Ολλανδία,
- Βέλγιο,
- Πορτογαλία,
- Ισπανία,
- (Δανία),
- (Ρωσία).

Ευρωπαϊκά κράτη χωρίς αποικίες

- Σουηδία,
- Νορβηγία,
- Ελβετία,
- Σερβία,
- Βουλγαρία,
- Ελλάδα.

Πολυεθνικές Αυτοκρατορίες

- Αυστροουγγαρία,
- Οθωμανική,
- Ρωσική.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γιώργος Μαργαρίτης.
«Εισαγωγή στη Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο ύστερος ευρωπαϊκός
αποικισμός και τα όρια της ευρωπαϊκής αποικιακής εξάπλωσης». Έκδοση:
1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS243/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

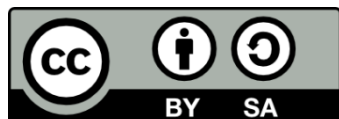
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος 2^{ου} Μαθήματος

Επεξεργασία: Γαβριέλα Λ. Μαζαράκη
Θεσσαλονίκη,
Χειμερινό Εξάμηνο 2013 – 2014

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

